

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет

Кафедра хірургії № 2

«УЗГОДЖЕНО»

Гарант освітньо-професійної
програми «Педіатрія»

_____ Тетяна КРЮЧКО

“ _____ ” _____ 2023 року

“ЗАТВЕРДЖЕНО”

Голова вченої ради медичного
факультету № 1

_____ Микола РЯБУШКО

Протокол від _____ 2023 № ____

СИЛАБУС

Урологія з особливостями дитячого віку

(назва навчальної дисципліни)

Нормативна дисципліна

(дисципліна нормативна/ вибіркова)

рівень вищої освіти

другий (магістерський) рівень вищої
освіти

галузь знань

22 «Охорона здоров'я»

спеціальність

228 «Педіатрія»

кваліфікація освітня

магістр педіатрії

кваліфікація професійна

лікар

освітньо-професійна програма

«Педіатрія»

форма навчання

денна

курс та семестр вивчення навчальної

4 курс, 7-8 семестри

дисципліни

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри
хірургії № 2

Зав. кафедри _____ Володимир ШЕЙКО

Протокол від «___» серпня 2023 р. № ____

Полтава – 2023 рік

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, учене звання	1. Саричев Леонід Петрович, д.мед.н., професор. 2. Сухомлин Сергій Адольфович, к.мед.н., доцент. 3. Саричев Ярослав Володимирович, к.мед.н., доцент. 4. Супруненко Сергій Миколайович к.мед.н., доцент. 5. Савченко Роман Борисович, асистент.
Профайл викладача (викладачів)	https://urology.umsa.edu.ua/
Контактний телефон	1. 053225667
E-mail:	1. leonid.sarychev@gmail.com 2. urol@i.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://surgery-two.pdmu.edu.ua/

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів / годин – 3 кредити / 90 год., із них:

Лекції – 6 год.

Практичні – 34 год.

Самостійна робота - 50 год.

Вид контролю: підсумковий модульний контроль

Політика навчальної дисципліни

При організації освітнього процесу в ПДМУ викладачі і здобувачі вищої освіти діють відповідно до наступних нормативних документів (<https://www.pdmu.edu.ua/n-process/departament-npr/normativni-dokumenti>):

«Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті»;

«Положення про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та співробітників Полтавського державного медичного університету» (https://www.pdmu.edu.ua/storage/sections_nv/docs_links/Sj670MBVmC9qGVuTmHU8k9ZGKuX3DlzIwRNr8pBu.pdf);

«Правила внутрішнього розпорядку для здобувачів вищої освіти Полтавського державного медичного університету»;

«Положення про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті»;

«Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти у Полтавському державному медичному університеті»;

«Положення про відпрацювання пропущених занять і незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті»;

«Положення про порядок формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачами освіти Полтавського державного медичного університету»;

«Положення про порядок перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці в Полтавському державному медичному університеті»;

«Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти»;

«Положення про рейтинг здобувачів вищої освіти Полтавського державного медичного університету»;

«Положення про матеріальне заохочування за успіхи у навчанні здобувачів вищої освіти Полтавського державного медичного університету».

Політика навчальної дисципліни визначається системою вимог викладача до здобувача вищої освіти при вивченні дисципліни та ґрунтується на засадах академічної доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти з дисципліни передбачає:

самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;

посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

надання достовірної інформації про результати власної навчальної або наукової діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності вважається: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до *відповідальності* згідно нормативних документів.

Здобувачі освіти, вивчаючи дисципліну ОК35. «Урологія з особливостями дитячого віку», *зобов'язані:*

- виконувати графік навчального процесу і не допускати невиконання навчального плану та індивідуального навчального плану без поважних на те причин, приходити на заняття своєчасно, відповідно до розкладу занять;

- виконувати вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями;

- дотримуватися вимог до зовнішнього вигляду (дрес-коду) осіб, затвердженого рішенням ректорату від 29.08.2014 року;

- підтримувати порядок в навчальних кімнатах, дбайливо та охайно відноситись до майна кафедри;

- не виносити без дозволу науково-педагогічних працівників речі та різне обладнання з навчальних кімнат та кафедри, а в разі умисного пошкодження – компенсувати їх вартість в порядку, визначеному чинним законодавством;

- дотримання морально-етичних принципів перебування на території клінічних баз.

Здобувачам освіти, вивчаючи дисципліну ОК35. «Урологія з особливостями дитячого віку», забороняється:

- протягом заняття виходити з аудиторії без дозволу викладача;

- користуватись під час занять мобільним телефоном і іншими засобами зв'язку та отримання інформації без дозволу викладача;

- займатись сторонньою діяльністю, відволікати інших здобувачів вищої освіти та заважати викладачу;

- вживати наркотичні засоби, психотропні речовини та їх аналоги, спиртні напої на кафедрі, палити на території кафедри і перебувати в приміщенні кафедри в стані алкогольного, наркотичного або іншого сп'яніння;

- вчиняти протиправні та аморальні дії, що можуть створити небезпечні умови для здоров'я та/або життя оточуючих, які принижують людську гідність, вживати ненормативну лексику.

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Урологія з особливостями дитячого віку – навчальна клінічна дисципліна (курс за вибором), що містить систематизовані наукові дані щодо захворювань органів сечової та чоловічої статевих систем, вивчає і розробляє питання їх діагностики, лікування та профілактики. Засвоєння теоретичного матеріалу здобувачем вищої освіти супроводжується набуттям відповідних інтегральних, загальних і фахових компетентностей.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система особливих медичних знань, умінь і навиків, призначених для вирішення конкретних завдань у клінічній практиці, що стосується лікувань захворювань органів сечової та чоловічої статеві систем.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв'язки)

Урологія з особливостями дитячого віку, як навчальна дисципліна, *базується на знаннях*, отриманих при вивченні: медичної біології, анатомії людини з особливостями дитячого віку, мікробіології, вірусології та імунології, гістології, цитології та ембріології з особливостями дитячого віку, фізіології з особливостями дитячого віку, патоморфології та патофізіології з особливостями дитячого віку, внутрішньої медицини з особливостями дитячого віку, загальної хірургії, в тому числі, дитячої хірургії, радіології, неврології з особливостями дитячого віку, фтизіатрії з особливостями дитячого віку.

Урологія з особливостями дитячого віку, як навчальна дисципліна, *закладає основи вивчення* здобувачами освіти: акушерства і гінекології з гінекологією дитячого віку, травматології і ортопедії з особливостями дитячого віку, онкології та радіаційної медицини з особливостями дитячого віку, інфекційних хвороб, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами та формування умінь застосувати знання з урології в процесі подальшого навчання й у професійній діяльності.

Мета та завдання навчальної дисципліни:

– **метою** вивчення навчальної дисципліни є оволодіння методами діагностики, лікування та профілактики хвороб органів сечової і чоловічої статеві систем, насамперед тих із них, які мають найбільш широке розповсюдження.

– **основними завданнями** вивчення дисципліни є закладання теоретичних основ урології як науки (термінологія, методи дослідження, загальні клінічні симптоми основних захворювань органів сечової та чоловічої статеві систем, принципи діагностики та лікування, профілактики захворюваності) та відпрацювання практичних навичок з дослідження, з методів надання невідкладної допомоги.

1.3. Компетентності та результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна

Компетентності згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна

Дисципліна забезпечує набуття здобувачами освіти **компетентностей**:

- **інтегральні**: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності в галузі охорони здоров'я за спеціальністю 228 «Педіатрія» в умовах неповної або обмеженої інформації з урахуванням можливостей інноваційної медицини в мультидисциплінарному контексті соціальної та етичної відповідальності.

- **загальні**:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
7. Здатність працювати в команді.
8. Навички міжособистісної взаємодії.
9. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
10. Здатність спілкуватись іноземною мовою. Здатність використовувати міжнародні греко-латинські терміни, скорочення і кліше у фаховому усному й писемному мовленні.
11. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і 9 взятих обов'язків.
13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)

- **спеціальні (фахові, предметні)**:

1. Навички опитування та клінічного обстеження дітей різних вікових груп.
2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних, інструментальних досліджень та оцінки їх результатів з урахуванням вікових нормативних показників.
3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.
4. Здатність до визначення необхідного режиму навчання, праці, відпочинку здорових дітей та при лікуванні захворювань.
5. Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні захворювань.
6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань.
7. Здатність до діагностування невідкладних станів в дорослій та дитячій популяції.

8. Здатність до визначення тактики надання екстреної медичної допомоги дорослим та дітям.
9. Навички надання екстреної медичної допомоги.
10. Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів.
11. Навички виконання медичних маніпуляцій.
12. Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів.
13. Здатність до проведення експертизи працездатності.
14. Здатність до ведення медичної документації.
15. Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції.
16. Здатність створювати й впроваджувати науково-дослідні проекти в системі охорони здоров'я.
17. Наслідкування принципів дотримання фахової та академічної доброчесності з усвідомленням відповідальності за достовірність представлених наукових результатів.

Програмні результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна

1. Володіти фундаментальними знаннями з базових та клінічних біомедичних наук у сфері професійної діяльності. Вміти здійснювати фахову діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань для здійснення безперервного професійного розвитку.
2. Вміти отримувати й використовувати спеціалізовані концептуальні знання для майбутніх наукових здобутків у сфері охорони здоров'я, при проведенні досліджень, критичному осмисленні проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем.
3. Знати будову, особливості функціонування окремих органів і систем у дорослих та дітей різного віку в цілому в нормі, при розвитку патологічних процесів, захворювань; вміти використовувати набуті знання в подальшому навчанні та у практичній діяльності лікаря.
4. Збирати дані про скарги пацієнта, анамнез життя і захворювання, спадковий анамнез в умовах закладу охорони здоров'я, його підрозділу або вдома у хворого, в тому числі з урахуванням вікових особливостей хворого.
5. Призначати й аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні). Оцінювати інформацію з метою проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2), використовуючи знання про дитину, її органи й системи, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень відповідно віку (за списком 4).
6. Виділяти та фіксувати провідний клінічний симптом або синдром (за списком 1); встановлювати найбільш вірогідний або синдромний діагноз захворювання (за списком 2) з подальшим визначенням характеру (консервативне, оперативне) та принципів лікування хворих при захворюваннях (за списком 2).
7. Визначати необхідний режим навчання, праці та відпочинку, а також харчування у здорового контингенту населення і при лікуванні хворих на захворювання (за списком 2) в умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах.
8. Визначати тактику та вміти надавати екстрену медичну допомогу на підставі провідного клінічного синдрому (тяжкого стану) та діагнозу невідкладного стану (за списком 3) в умовах обмеженого часу за допомогою стандартних схем.
9. Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувальної установи, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта, використовуючи знання про будову його органів та систем, анатоמו-фізіологічні та вікові особливості, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та використовуючи стандартні методики.
10. Знаходити необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерел, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію в професійній діяльності. Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я.
11. Визначати наявність та ступінь обмежень життєдіяльності, виду, ступеню та тривалості непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг.
12. Готувати річний звіт про особисту виробничу діяльність, використовуючи офіційні облікові документи, за узагальненою формою в електронній та паперовій формах; вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення (історію розвитку дитини, контрольну карту диспансерного спостереження, карту амбулаторного/стаціонарного хворого, історію хвороби, індивідуальну карту ведення вагітної, обмінну карту, історію пологів, санаторно-курортну карту, листок непрацездатності, документацію для МСЕК тощо), використовуючи стандартну технологію, на підставі нормативних документів.
13. Проводити скринінг щодо виявлення найважливіших неінфекційних захворювань; оцінювати в динаміці та при співставленні з середньо статичними даними показники захворюваності, в тому числі хронічними неінфекційними захворюваннями, інвалідності, смертності, інтегральні показники здоров'я.
14. Зрозуміло представляти власні знання, висновки та аргументи з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефхівців.
15. Досліджувати обсяги та результативність діяльності лікаря, підрозділу, закладу охорони здоров'я в динаміці та при співставленні їх з середньо статичними і кращими в сфері діяльності. Проводити відбір та використовувати уніфіковані клінічні протоколи щодо надання медичної допомоги, що розроблені на засадах доказової медицини. Приймати участь у розробці локальних протоколів надання медичної допомоги.

16. Організовувати роботу медичного персоналу в команді, підрозділі, закладі. Взаємодіяти з колегами у своєму закладі та в інших закладах охорони здоров'я, підлеглими та керівниками; організовувати взаємодію з організаціями та установами поза сектором охорони здоров'я; формувати раціональні медичні маршрути пацієнтів.

17. Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю. Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.

18. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

19. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклуються) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

Результати навчання для дисципліни:

по завершенню вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні

знати:

- загальні питання організації урологічної допомоги;
- причини розвитку патологічних процесів;
- особливості клінічної симптоматики основних захворювань органів сечової і чоловічої статеві системи;
- тактику лікування.

вміти:

- виставити попередній діагноз поширених урологічних захворювань та пошкоджень;
- надати першу лікарську допомогу;
- прийняти рішення щодо наступної лікарської допомоги;
- висвітлити зв'язок патологічного процесу в організмі із захворюванням органів сечової і чоловічої статеві системи, визначити і надати лікарські пропозиції;
- на основі знання епідеміології, ролі факторів зовнішнього середовища, генетичних і соціальних факторів, сучасних досягнень урології вміти проводити профілактичні заходи щодо запобігання виникнення пошкоджень органів сечостатевої системи і розвитку тяжкої форми інвалідності – ниркової недостатності.

Тематичний план лекцій (за модулями) із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 1. Урологія	6
1	Гострий пієлонефрит. Хронічний пієлонефрит. Паранефрит. Пієонефроз. Цистит, простатит, уретрит, кавернит, епідидиміт, орхіт. Сечокам'яна хвороба 1. Класифікація гострого пієлонефриту. Етіологія, патогенез, шляхи поширення інфекції. Значення мисково-ниркових рефлюксів, загального стану організму, його імунобіологічної реактивності у виникненні пієлонефриту. Місцеві чинники, які сприяють розвитку пієлонефриту. Різні патоморфологічні форми гострого пієлонефриту: серозний, апостематозний, карбункул нирки, абсцес нирки, некротичний папіліт, емфізематозний та ксантогранулематозний пієлонефрити. Клініка, діагностика. Лікування: консервативне і оперативне. Найбільш поширені антибактеріальні препарати. Значення визначення чутливості мікрофлори сечі до антибіотиків. Ургентні методи відновлення пасажу сечі із нирки: катетеризація, ендоуретеральне стентування, пункційна черезшкірна (перекутанна) нефростомія. Сепсис та синдром системної запальної відповіді. 2. Хронічний пієлонефрит. Етіологія. Фази клінічного перебігу. Клініка, діагностика, лікування. Гострий і хронічний паранефрит. Паранефрит: визначення, шляхи проникнення інфекції. Клініка. Шляхи проривання гною. Діагностика. Лікування. Пієонефроз: клініка, діагностика, лікування. 3. Цистит: класифікація, шляхи проникнення інфекції. Фактори, які сприяють виникненню циститу: місцеві, загальні. Симптоматика. Діагностика. Лікування. Простатит: визначення, класифікація, етіологія, клініка. Діагностика. Шляхи прориву абсцесу передміхурової залози. Лікування простатитів. Уретрит: етіологія і патогенез, класифікація. Види збудників. Клінічний перебіг, діагностика. Лікування уретритів та їх ускладнень. Епідидиміт та орхіт: визначення, етіологія, патогенез. Клінічний перебіг, діагностика і лікування. Каверніт: визначення, етіологія, клінічний перебіг, діагностика, лікування. 4. Епідеміологія сечокам'яної хвороби. Етіологія і патогенез. Класифікація каменів за розміром, локалізацією та хімічним складом та рентген контрастністю. Камені нирок та сечоводів: клінічна картина, діагностика, лікування. Коралоподібний нефролітіаз, класифікація, клініка, діагностика, лікування. Ускладнення каменів нирки та сечоводів. Сучасні методи лікування сечокам'яної хвороби. Показання до оперативного лікування. Камені сечового міхура: етіологія, клінічна картина, діагностика, лікування. Камені уретри: клініка, діагностика, лікування. Камені передміхурової залози: клініка, діагностика, лікування.	2
2	Травматичні пошкодження органів сечової та чоловічої статеві системи. 1. Пошкодження нирок: відкриті і закриті. Пошкодження нирок в поєднанні з травмою	2

	інших органів. Класифікація, клінічні прояви, діагностика, консервативне і оперативне лікування. 2. Ятрогенні пошкодження нирок і сечоводів: клініка, діагностика, лікування. 3. Пошкодження сечового міхура: відкриті і закриті. Класифікація, клінічні прояви, особливості діагностики. Діагностичне значення проби Зельдовича та цистографії (техніка виконання та інтерпретація). Консервативне та оперативне лікування. 4. Пошкодження сечівника. Причини пошкодження і механізм травми. Клініка, діагностика, лікування. Висхідна уретроцистографія та її діагностична цінність. Епіцистостомія і дренування урогематоми. Можливість первинної пластики сечівника. 5. Пошкодження органів калитки: види пошкоджень, симптоматика, діагностика, лікування.	
3	Новоутворення органів сечової та чоловічої статеві систем. 1. Рак паренхіми нирки: етіологія, патологічна анатомія, симптоматика, діагностика, шляхи метастазування, лікування. 2. Пухлина Вільмса – аденоміосаркома: етіологія, патогенез, симптоматика, діагностика, лікування. 3. Рак ниркової миски та сечоводів: етіологія, патогенез, симптоматика, діагностика, лікування. 4. Рак сечового міхура: етіологія, патогенез, симптоматика, діагностика, лікування. Місце ендоскопічної хірургії в лікуванні раку сечового міхура. 5. Гіперплазія передміхурової залози. Етіологія і патогенез. Клінічні прояви. Діагностика. Лікування: консервативне і оперативне. Сучасні малоінвазивні методи лікування гіперплазії, показання до їх виконання. 6. Рак передміхурової залози. Етіологія. Стадії захворювання. Клінічна картина, діагностика, лікування. Значення простатичного специфічного антигену в діагностиці рака передміхурової залози. Гормонотерапія рака передміхурової залози. 7. Пухлини яєчка. Патогенетичне значення травми яєчка і крипторхізму в розвитку пухлин яєчка. Шляхи метастазування. Клінічна картина, діагностика, лікування. 8. Рак статевих членів. Етіологія. Роль фімозу і баланопоститу в розвитку раку статевих членів. Клініка, діагностика. Принципи лікування.	2

Тематичний план семінарських занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на семінарському занятті

Проведення семінарських занять не передбачено навчальним планом

Тематичний план практичних занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 1. Урологія	
	Змістовий модуль 1. Клінічна анатомія і фізіологія органів сечової та чоловічої статеві систем. Симптоми урологічних захворювань. Особливості симптоматики урологічних захворювань у дітей. Методи дослідження урологічних хворих. Ембріогенез та аномалії розвитку органів сечової та чоловічої статеві систем.	8
1	Клінічна анатомія і фізіологія органів сечової та чоловічої статеві системи 1. Анатомічна будова нирок (топографія, зовнішня та внутрішня будова, особливості кровопостачання та іннервації). 2. Анатомічна будова сечоводів (топографія, відділи, будова, фізіологічні звуження, кровопостачання та іннервація). 3. Анатомічна будова сечового міхура (топографія сечового міхура у жінок та чоловіків, відділи, будова, кровопостачання та іннервація). 4. Анатомічна будова чоловічого та жіночого сечівника (топографія чоловічого та жіночого сечівника, відділи чоловічого сечівника, будова, кровопостачання та іннервація чоловічого та жіночого сечівника). 5. Фізіологія нирок, сечоводів, сечового міхура, чоловічого та жіночого сечівника. 6. Анатомічна будова передміхурової залози (топографія, будова, кровопостачання та іннервація). 7. Анатомічна будова калитки (топографія, оболонки калитки, кровопостачання та іннервація). 8. Анатомічна будова сім'яної протоки, сім'яного канатика, сім'яного пухирця (топографія, будова, кровопостачання та іннервація). 9. Анатомічна будова яєчка та придатка (топографія, зовнішня та внутрішня будова, кровопостачання та іннервація). 10. Анатомічна будова статевих членів (топографія, будова, кровопостачання та іннервація).	2

	11. Фізіологія чоловічих статевих органів.	
2	Семіотика урологічних захворювань. Особливості симптоматики урологічних захворювань у дітей 1. Біль в поперековій ділянці. Загальна характеристика, етіологія, локалізація, іррадіація. Ниркова колька. Етіологія і патогенез болю при захворюваннях сечового міхура, передміхурової залози та зовнішніх статевих органів. 2. Розлади сечовипускання. Визначення, етіологія, патогенез. Странгурія, полакіурія, олігакіурія, ноктурія. Нетримання сечовипускання, його види. Невтримання сечовипускання. Гостра і хронічна затримка сечовипускання. Залишкова сеча та методи її визначення. Парадоксальна ішурія. Симптоми нижніх сечових шляхів. 3. Кількісні зміни в сечі: фізіологічна і патологічна поліурія. Ніктурія. Олігурія. Анурія. Види анурії: дониркова, ниркова, післяниркова, їх причини. 4. Якісні зміни в сечі: гематурія, її види, причини. Піурія, її види. Протеїнурія, її види. Бактеріурія, її види. Пневматурія. Хілурія. Зміни питомої ваги. Гемоглобінурія. Міоглобінурія. Крісталурія. Глюкозурія. Гідатидурія. Сперматурія. Патологічні зміни сперми та виділення із сечівника	2
3	Методи обстеження урологічних хворих 1. Особливості збору анамнезу при урологічних захворюваннях. 2. Нирки. Огляд ділянки нирок. Пальпація нирок. Диференціально-діагностичне значення змін контурів поперекової ділянки. Головні патологічні процеси, що пальпаторно симулюють захворювання нирок. Діагностичне значення симптому "постукування" по поперековій ділянці. 3. Сечовий міхур. Основні патологічні процеси, які призводять до збільшення сечового міхура. Діагностичне значення огляду, пальпації і перкусії сечового міхура. 4. Передміхурова залоза, сім'яні міхурці. Методика пальцевого ректального дослідження. Зміни в передміхуровій залозі при різних її захворюваннях. Діагностичне значення аналізу секрету передміхурової залози. 5. Сечівник. Методика огляду і пальпації та їх діагностична цінність. 6. Статевий член. Діагностичне значення даних огляду і пальпації. 7. Яєчко. Методика огляду і пальпації та їх діагностичне значення. Диференціально-діагностичне значення діафаноскопії. 8. Лабораторні методи дослідження сечі та крові. Діагностичне значення загального аналізу сечі та крові. Методика та інтерпретація трисклянкової проби, аналізу сечі за Нечипоренко. Виявлення атипичних клітин в сечі та їх діагностичне значення. Діагностичне значення виявлення у крові простатичного специфічного антигену. Зміни біохімічних показників крові при урологічних захворюваннях 9. Оглядовий знімок. Інтерпретація знімка: тіні кістково-м'язового апарату, скелетотопія нирок, зображення тіней нирок і патологічних утворень. 10. Екскреторна урографія, її види. Види контрастних речовин. Методика виконання. Інтерпретація екскреторних урограм. Протипоказання до виконання екскреторної урографії. Можливі ускладнення та їх профілактика. 11. Ретроградна уретеропієлографія. Види контрастних речовин для ретроградної уретеропієлографії, кількість препарату, яку необхідно ввести в миску. Інтерпретація уретеропієлограм. Переваги і недоліки ретроградної уретеропієлографії. 12. Цистографія, її види: низхідна, висхідна, мікційна. Суть методу, показання і методи виконання. 13. Уретрографія, її види: висхідна і мікційна низхідна, методика виконання, діагностична цінність. Ускладнення при уретрографії та їх профілактика. 14. Ниркова ангіографія, її види. Фази ангіограми. Цінність ниркової ангіографії як функціонально-морфологічного методу. Показання і протипоказання до виконання ниркової ангіографії. Ускладнення та їх профілактика. Ангіографічні ознаки різних патологічних процесів в нирках. 15. Комп'ютерна томографія і магнітно-резонансна томографія, показання до їх використання, діагностичні можливості. 16. Позитронно-емісійна томографія, показання та діагностичні можливості. 17. Динамічна та статична радіоізотопна ренографія, методика виконання. Діагностична цінність. Остеосцинтиграфія, показання до застосування в урології. 18. Ультразвукове дослідження: визначення, види: трансабдомінальне, трансректальне і трансагінальне дослідження, показання до них. Новітні різновиди ультразвукового дослідження: ультразвукова томографія, гармонійна ехографія, еластографія, тривимірний ультразвук, віртуальна цистоскопія, ендолюмінальна ультрасонографія, мікційна УЗ-цистоуретроскопія, еходоплерографія, тривимірний еходоплерографія; показання та діагностичні можливості. 19. Пункційне дослідження нирки, ниркової миски і передміхурової залози під ультразвуковим контролем.	2

	20. Методи вивчення уродинаміки: урофлоуметрія, цистоманометрія, дослідження «тиск-потік». 21. Види катетерів. Еластичні катетери Нелатона, Тімана, Фолея, Петцера, показання до їх використання. Шкала Шар'єра для визначення діаметра катетера. Катетеризація сечового міхура чоловіків і жінок. Можливі ускладнення катетеризації сечового міхура, їх профілактика і лікування. Методика проведення металевого катетера у чоловіків. Бужування уретри. 22. Ендоскопія в урології. Інструменти для ендоскопічного обстеження. Уретроскопія. Цисто- і хромоцистоскопія. Техніка виконання уретроскопії, цистоскопії, хромоцистоскопії. Ускладнення цистоскопії, їх профілактика і лікування. Техніка катетеризації сечоводів. Уретероскопія, пієлоскопія. Перкутанна пієлоскопія, некроскопія. Показання та методика катетеризації сечоводів та встановлення сечовідних катетерів-стентів.	
4	Ембріогенез та аномалії розвитку органів сечової та чоловічої статеві систем 1. Частота аномалій розвитку органів сечової і чоловічої статеві систем. Сучасна класифікація аномалій розвитку. 2. Аномалії ниркових судин, нирок, сечоводів, урахуса, сечового міхура, сечівника, чоловічих статевих органів. 3. Клінічне значення аномалій розвитку, методи їх діагностики. 4. Ускладнення при аномаліях сечової і чоловічої статеві систем. 5. Принципи лікування. Показання до хірургічного лікування, оптимальний вік для оперативного втручання.	2
	Змістовий модуль 2. Інфекційно-запальні захворювання органів сечової та чоловічої статеві систем. Особливості інфекційно-запальних захворювань органів сечової та чоловічої статеві систем у дітей. Сечокам'яна хвороба	14
5	Гострий пієлонефрит. Особливості інфекційно-запальних захворювань органів сечової та чоловічої статеві систем у дітей 1. Класифікація. Етіологія, патогенез, шляхи поширення інфекції. Значення мисково-ниркових рефлюксів, загального стану організму, його імунобіологічної реактивності у виникненні пієлонефриту. Місцеві чинники, які сприяють розвитку пієлонефриту. 2. Різні патоморфологічні форми гострого пієлонефриту: серозний, апостематозний, карбункул нирки, абсцес нирки, некротичний папіліт, емфізематозний та ксантогранулематозний пієлонефрити. 3. Клініка, діагностика. Особливості у дітей. 4. Лікування: консервативне і оперативне. Найбільш поширені антибактеріальні препарати. Значення визначення чутливості мікрофлори сечі до антибіотиків. Ургентні методи відновлення пасажу сечі із нирки: катетеризація, ендоуретеральне стентування, пункційна черезшкірна (перекутанна) нефростомія. 5. Сепсис та синдром системної запальної відповіді.	4
6	Хронічний пієлонефрит. Пієонефроз, гострий паранефрит 1. Хронічний пієлонефрит. Етіологія. Фази клінічного перебігу. Клініка, діагностика, лікування. 2. Пієонефроз: клініка, діагностика, лікування. 3. Гострий і хронічний паранефрит. Паранефрит: визначення, шляхи проникнення інфекції. Клініка. Шляхи проривання гною. Діагностика. Лікування.	2
7	Цистит, простатит, уретрит, каверніт, епідидиміт 1. Цистит: класифікація, шляхи проникнення інфекції. Фактори, які сприяють виникненню циститу: місцеві, загальні. Симптоматика. Діагностика. Лікування. 2. Простатит: визначення, класифікація, етіологія, клініка. Діагностика. Шляхи прориву абсцесу передміхурової залози. Лікування простатитів. 3. Уретрит: етіологія і патогенез, класифікація. Види збудників. Клінічний перебіг, діагностика. Лікування уретритів та їх ускладнень. 4. Епідидиміт та орхіт: визначення, етіологія, патогенез. Клінічний перебіг, діагностика і лікування. 5. Каверніт: визначення, етіологія, клінічний перебіг, діагностика, лікування.	2
8	Туберкульоз сечової та чоловічої статеві систем 1. Туберкульоз нирки: етіологія, патогенез. Шляхи проникнення збудника захворювання. Стадії розвитку захворювання. Патологоанатомічна картина. Клінічна картина. Методи діагностики. Сучасні методи лікування. Диспансерний нагляд. Види оперативного лікування. 2. Туберкульоз чоловічих статевих органів: етіологія, патогенез, клінічний перебіг. Діагностика та методи лікування.	4
9	Сечокам'яна хвороба 1. Епідеміологія сечокам'яної хвороби. Етіологія і патогенез. Класифікація каменів за розміром, локалізацією та хімічним складом та рентген контрастністю.	2

	2. Камені нирок та сечоводів: клінічна картина, діагностика, лікування. Коралоподібний нефролітіаз, класифікація, клініка, діагностика, лікування. Ускладнення каменів нирки та сечоводів. Сучасні методи лікування сечокам'яної хвороби. Показання до оперативного лікування. 3. Камені сечового міхура: етіологія, клінічна картина, діагностика, лікування. 4. Камені уретри: клініка, діагностика, лікування. 5. Камені передміхурової залози: клініка, діагностика, лікування.	
	Змістовий модуль 3. Травматичні пошкодження органів сечової і чоловічої статеві систем. Симптоми гострої калитки у дітей Новоутворення органів сечової і чоловічої статеві систем. Пухлина Вільмса. Гостра і хронічна ниркова недостатність	8
10	Травматичні пошкодження органів сечової та чоловічої статеві систем. Симптоми гострої калитки у дітей 1. Пошкодження нирок: відкриті і закриті. Пошкодження нирок в поєднанні з травмою інших органів. Класифікація, клінічні прояви, діагностика, консервативне і оперативне лікування. 2. Ятрогенні пошкодження нирок і сечоводів: клініка, діагностика, лікування. 3. Пошкодження сечового міхура: відкриті і закриті. Класифікація, клінічні прояви, особливості діагностики. Діагностичне значення проби Зельдовича та цистографії (техніка виконання та інтерпретація). Консервативне та оперативне лікування. 4. Пошкодження сечівника. Причини пошкодження і механізм травми. Клініка, діагностика, лікування. Висхідна уретроцистографія та її діагностична цінність. Епіцистостомія і дронування урогематоми. Можливість первинної пластики сечівника. 5. Пошкодження органів калитки: види пошкоджень, симптоматика, діагностика, лікування. 6. Гостра калитка у дітей	2
11	Новоутворення органів сечової і чоловічої статеві систем. Пухлина Вільмса 1. Рак паренхіми нирки: етіологія, патологічна анатомія, симптоматика, діагностика, шляхи метастазування, лікування. 2. Пухлина Вільмса – аденоміосаркома: етіологія, патогенез, симптоматика, діагностика, лікування. 3. Рак ниркової миски та сечоводів: етіологія, патогенез, симптоматика, діагностика, лікування. 4. Рак сечового міхура: етіологія, патогенез, симптоматика, діагностика, лікування. Місце ендоскопічної хірургії в лікуванні раку сечового міхура. 5. Гіперплазія передміхурової залози. Етіологія і патогенез. Клінічні прояви. Діагностика. Лікування: консервативне і оперативне. Сучасні малоінвазивні методи лікування гіперплазії, показання до їх виконання. 6. Рак передміхурової залози. Етіологія. Стадії захворювання. Клінічна картина, діагностика, лікування. Значення простатичного специфічного антигену в діагностиці рака передміхурової залози. Гормонотерапія рака передміхурової залози. 7. Пухлини яєчка. Патогенетичне значення травми яєчка і крипторхізму в розвитку пухлин яєчка. Шляхи метастазування. Клінічна картина, діагностика, лікування. 8. Рак статевого члена. Етіологія. Роль фімозу і баланопоститу в розвитку раку статевого члена. Клініка, діагностика. Принципи лікування.	4
12	Гостра і хронічна ниркова недостатність 1. Гостра ниркова недостатність: етіологія, патогенез, стадії захворювання. Симптоматика, діагностика. Принципи консервативної терапії. Кишковий діаліз, перитонеальний діаліз і гемодіаліз в лікуванні гострої ниркової недостатності. 2. Етіологія і патогенез хронічної ниркової недостатності. Стадії і форми клінічного перебігу. Клініка, діагностика, лікування. Показання до проведення перитонеального діалізу і гемодіалізу. 3. Трансплантація нирки. Показання до трансплантації нирки. Підготовка реципієнта. Вибір донора. Ведення післяопераційного періоду.	2
	Змістовний модуль 4. Невідкладна допомога при урологічних захворюваннях	2
13	Невідкладна допомога при урологічних захворюваннях 1. Ниркова колька. Причини виникнення та патогенез. Основні клінічні прояви ниркової кольки. Диференціальний діагноз з іншими захворюваннями. Методи купування ниркової кольки. 2. Гематурія: етіологія, класифікація, діагностика та методи консервативного та оперативного лікування. 3. Гостра затримка сечовипускання. Причини. Діагностика. Перша допомога. 4. Анурія. Види анурії. Причини виникнення анурії. Симптоматика. Діагностика. Лікування. 5. Перекрут яєчка: етіологія, симптоматика, діагностика, лікування. 6. Парафімоз: причини, симптоматика, діагностика. Перша допомога.	2

14	Підсумковий модульний контроль	2
Разом		34

Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	30
2	Підготовка до підсумкового контролю засвоєння модуля “Урологія”	5
3	Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять	14
Змістовий модуль 1. Клінічна анатомія і фізіологія органів сечової та чоловічої статеві систем. Симптоми урологічних захворювань. Методи дослідження урологічних хворих. Аномалії розвитку органів сечової та чоловічої статеві систем.		6
3.1	Нефроптоз, гідронефроз	3
3.2	Сучасні ендоскопічні методи лікування урологічних захворювань.	3
Змістовий модуль 2. Інфекційно-запальні захворювання органів сечової та чоловічої статеві систем. Сечокам'яна хвороба.		4
3.3	Нефрогенна артеріальна гіпертензія	2
3.4	Паразитарні захворювання сечової та чоловічої статеві систем	2
Змістовий модуль 3. Травматичні пошкодження органів сечової та чоловічої статеві систем. Новоутворення органів сечової і чоловічої статеві систем. Гостра і хронічна ниркова недостатність		2
3.5	Нейрогенні розлади сечовипускання	2
Змістовий модуль 4. Невідкладна допомога при урологічних захворюваннях.		2
3.6	Сечостатеві нориці у жінок	2
4	Підготовка огляду наукової літератури або проведення дослідження (індивідуальна робота)	1
Разом		50

Індивідуальні завдання. Малоінвазивні методи лікування захворювань сечівника, сечового міхура і передміхурової залози (за матеріалами клініки).

Перелік теоретичних питань для підготовки здобувачів вищої освіти до підсумкового модульного контролю

Змістовний модуль 1. Клінічна анатомія і фізіологія органів сечової та чоловічої статеві систем. Симптоми урологічних захворювань. Особливості симптоматики урологічних захворювань у дітей. Методи дослідження урологічних хворих. Аномалії розвитку органів сечової та чоловічої статеві систем.

- Органи сечової і чоловічої статеві систем, їх функціональне значення.
- Клінічна анатомія органів сечової і чоловічої статеві систем.
- Болі при захворюванні нирок.
- Болі при захворюванні сечоводів і сечового міхура.
- Болі при захворюваннях сечівника і чоловічих статевих органів.
- Диференційний діагноз ниркової кольки і гострих хірургічних захворювань органів черевної порожнини.
- Ніктурія, її діагностичне значення.
- Методика блокади елементів сім'яного канатика і круглої зв'язки матки по Лорин-Епштейну.
- Поліурія і поллакіурія. При яких захворюваннях вони спостерігаються?
- Нетримання сечі, його види.
- Гостра затримка сечовипускання.
- Хронічна затримка сечовипускання.
- Симптом залишкової сечі.
- Анурія, її види.
- Причини преренальної форми анурії.
- Причини ренальної форми анурії.
- Причини постренальної анурії.
- Що таке "прихована лейкоцитурія" і методи її виявлення?
- Гематурія: види, причини виникнення, методи визначення.
- Бактеріурія, її види.
- Хілурія, її види.
- Піурія.
- Пневматурія.
- Уретрорагія.
- Оглядова урографія та її інтерпретація.
- Екскреторна урографія, її види, методика виконання.
- Види рентгенконтрастних речовин.

28. Протипоказання до виконання екскреторної урографії.
29. Ретроградна уретеропієлографія, методика виконання.
30. Ниркова ангіографія, її види. Діагностичне значення.
31. Цистографія, види: осадочна, мікційна, поліцистографія, показання до виконання, діагностичне значення.
32. Уретрографія, види, методика виконання.
33. Радіоізотопна ренографія, методика виконання, діагностична значимість.
34. Сканування нирок.
35. Сцинтиграфія, види, діагностична значимість.
36. Комп'ютерна томографія, магнітно-резонансна томографія.
37. Ультразвукова сонографія.
38. Урофлоуметрія, цистоманометрія.
39. Аномалії ниркових судин.
40. Аномалії нирок.
41. Аномалії сечоводів.
42. Аномалії урахуса.
43. Аномалії сечового міхура.
44. Аномалії сечівника.
45. Аномалії яєчок.
46. Фімоz.
47. Гідронефроз: стадії, симптоматика, діагностика, лікування.
48. Симптоматика, діагностика і лікування нефроптозу.

Змістовий модуль 2. Інфекційно-запальні захворювання органів сечової та чоловічої статеві систем. Особливості інфекційно-запальних захворювань органів сечової та чоловічої статеві систем у дітей. Сечокам'яна хвороба.

49. Гострий пієлонефрит, визначення, класифікація.
50. Шляхи проникнення інфекції в нирку.
51. Симптоматика гострого серозного пієлонефриту.
52. Клініка гострого неускладненого пієлонефриту, діагностика і лікування.
53. Клініка та діагностика і лікування гострого гнійного пієлонефриту.
54. Пієлонефрит вагітних: причини виникнення, клініка, діагностика, лікування.
55. Бактеріємічний шок: стадії, симптоматика, діагностика, лікування.
56. Етіологія хронічного пієлонефриту, симптоматика, діагностика, лікування.
57. Пієлофроз: симптоматика, діагностика, лікування.
58. Методи виявлення прихованої лейкоцитурії.
59. Нефрогенна гіпертензія: види, причини, діагностика, лікування.
60. Гострий паранефрит: визначення, шляхи проникнення інфекції, симптоматика, діагностика, лікування.
61. Шляхи прориву гною при паранефриті.
62. Цистит: класифікація, симптоматика, діагностика, лікування.
63. Уретрит: класифікація, симптоматика, діагностика, лікування.
64. Простатит: класифікація, симптоматика, діагностика, лікування.
65. Шляхи прориву гною при абсцесі передміхурової залози.
66. Гострий епідидиміт: етіологія, симптоматика, діагностика, лікування.
67. Каверніт: симптоматика, діагностика, лікування.
68. Етіологія і патогенез туберкульозу нирки.
69. Клініко-рентгенологічна класифікація туберкульозу нирки.
70. Симптоматика і діагностика туберкульозу нирки. Діагностичне значення провокаційних проб з туберкуліном.
71. Сучасні методи лікування туберкульозу нирки.
72. Симптоматика, діагностика і лікування туберкульозного епідидиміту.
73. Етіологія і патогенез сечокам'яної хвороби.
74. Клінічна картина каменів нирки.
75. Ускладнення каменів нирки.
76. Методи діагностики каменів нирки.
77. Сучасні методи лікування сечокам'яної хвороби.
78. Коралоподібні камені, їх класифікація.
79. Камені сечоводів: симптоматика, діагностика, лікування.
80. Камені сечового міхура: клініка, діагностика, лікування.
81. Ехінококкоз органів сечові системи.
82. Філяріатоз органів сечостатевої системи.
83. Сечостатевий шистосомоз (білгарціоз): етіологія, клініка, діагностика і лікування.

Змістовий модуль 3. Травматичні пошкодження органів сечові і чоловічої статеві систем. Симптоми гострої калитки у дітей. Новоутворення органів сечові і чоловічої статеві систем. Пухлина Вільмса. Гостра і хронічна ниркова недостатність

84. Класифікація закритих пошкоджень нирок.
85. Симптоматика, діагностика і лікування закритих пошкоджень нирок.
86. Класифікація відкритих пошкоджень нирок, симптоматика, діагностика і лікування.
87. Пошкодження сечоводів. Симптоматика, діагностика, лікування.
88. Пошкодження сечового міхура, види, клінічні прояви.
89. Діагностика і лікування пошкоджень сечового міхура.
90. Пошкодження сечівника, симптоматика, діагностика, лікування.
91. Показання для накладення первинного шва сечівника.
92. Сучасні малоінвазивні методи лікування звужень сечівника.
93. Пошкодження яєчок, види, симптоматика, діагностика, лікування.
94. Класифікація пухлин нирки.
95. Місцеві і екстрауренальні ознаки пухлини паренхіми нирки.
96. Діагностика і лікування пухлин паренхіми нирки.
97. Рак ниркової миски, симптоматика, діагностика, лікування.
98. Пухлина Вільмса – аденоміосаркома, симптоматика, діагностика, лікування.
99. Пухлини сечоводів, клініка, діагностика, лікування.
100. Етіологія пухлин сечового міхура.
101. Класифікація пухлин сечового міхура.
102. Клініка, діагностика і лікування пухлин сечового міхура.
103. Сучасні малоінвазивні методи лікування пухлин сечового міхура.
104. Гіперплазія передміхурової залози.
105. Симптоматика і діагностика гіперплазії передміхурової залози.
106. Види оперативних втручань при лікуванні гіперплазії передміхурової залози.
107. Консервативне лікування гіперплазії передміхурової залози.
108. Стадії раку передміхурової залози.
109. Симптоматика, і діагностика раку передміхурової залози.
110. Оперативне лікування раку передміхурової залози.
111. Сучасні малоінвазивні методи лікування раку передміхурової залози.
112. Медикаментозне лікування раку передміхурової залози.
113. Клініка, діагностика і лікування пухлин яєчка.
114. Клініка, діагностика і лікування раку статевого члена.
115. Нейрогенні розлади сечовипускання, причини, симптоматика, діагностика і лікування.
116. Сторонні тіла нирок і сечових шляхів: клініка, діагностика, лікування.
117. Етіологія, патогенез і класифікація гострої ниркової недостатності.
118. Симптоматика, діагностика і лікування гострої ниркової недостатності.
119. Етіологія, патогенез хронічної ниркової недостатності.
120. Стадії і форми клінічного перебігу хронічної ниркової недостатності.
121. Діагностика і лікування хронічної ниркової недостатності.

Змістовий модуль 4. Невідкладна допомога при урологічних захворюваннях

122. Причини і симптоматологія ниркової кольки.
123. Методи купування ниркової кольки.
124. Причини гострої затримки сечовипускання.
125. Методика катетеризації сечового міхура у чоловіків і жінок.
126. Гематурія, її види, причини.
127. Медична допомога при гематурії.
128. Анурія, її види.
129. Медична допомога при різних видах анурії.
130. Невідкладна допомога при травмах нирки.
131. Невідкладна допомога при травмах сечового міхура, сечівника, органів калитки.
132. Етіологія, клініка, діагностика і лікування міхурово-піхвених нориць.
133. Етіологія, клініка, діагностика і лікування сечовідно-піхвених нориць.

Перелік практичних навичок до підсумкового модульного контролю

1. Провести пальпацію нирки.
2. Провести перкусію і пальпацію сечового міхура.
3. Провести пальпацію сечівника і органів калитки.
4. Провести пальпацію передміхурової залози.
5. Оцінити показники загального аналізу сечі.
6. Оцінити показники біохімічного аналізу крові.
7. Виконувати катетеризацію сечового міхура еластичним та металевим катетером.
8. Встановлювати і фіксувати постійний катетер в сечовому міхурі.
9. Інтерпретувати результати:
 - а) оглядової і екскреторної урографії;
 - б) ізотопної ренографії;

в) ультразвукової сонографії.

10. Проводити диференційну діагностику ниркової кольки з гострими хірургічними захворюваннями органів черевної порожнини.

11. Складати схему обстеження і лікування хворим з урологічною патологією.

12. Надавати допомогу при парафімозі.

13. Забір мазків з порожнини сечівника.

Методи навчання

Методи навчання спрямовані на вирішення в навчальному процесі освітніх, виховних і розвивальних завдань. Згідно класифікації методів навчання за джерелом інформації та формування умінь і навичок, на кафедрі застосовуються такі методи:

- вербальні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
- наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- практичні (різні види проведення експерименту, практики).

Застосовуються активні методи навчання:

- тематичні дискусії;
- аналіз конкретних ситуацій (кейс-метод);
- проблемний виклад.

Навчання орієнтується на придбання здобувачами освіти конкретних навичок, знань і умінь, компетенцій, необхідних у майбутній професійній діяльності з дисципліни «Урологія».

Форми і методи оцінювання

Контрольні заходи оцінювання навчальної діяльності включають поточний та підсумковий контроль знань, навичок, способів мислення здобувачів вищої освіти. Оцінки «Відмінно», «Добре», «Задовільно» виставляються за результатами підсумкового модульного контролю.

Система поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль - оцінювання засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу здійснюється на кожному практичному занятті, відповідно конкретним цілям теми, на практичних підсумкових заняттях - відповідно конкретним цілям змістових модулів. Оцінюються теоретична, практична підготовка та СРС як підготовка до аудиторних занять.

Застосовуються об'єктивні форми поточного контролю:

- теоретичних знань – тестові завдання, ситуаційні задачі, індивідуальне усне опитування на практичних заняттях, співбесіда;
- практичних навичок і вмінь – контроль практичних дій біля ліжка хворого, у перев'язувальній, операційній, урологічному кабінеті поліклініки.

Обсяг і засоби діагностики засвоєння навчального матеріалу, який підлягає контролю, визначений кафедрою. Викладач обов'язково оцінює успішність кожного здобувача освіти на кожному занятті за чотирибальною (традиційною) шкалою з використанням критеріїв оцінювання для дисципліни, розроблених з урахуванням стандартизованих узагальнених критеріїв оцінювання знань здобувачів освіти.

Критерії оцінювання знань здобувачів освіти на кафедрі:

Таблиця. Стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти в ПДМУ

За 4-бальною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	A	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили, володіє не менш ніж 90% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
4 (добре)	B	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартизованих ситуаціях, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 85% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	C	Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом науково-педагогічного працівника, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 75% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
3 (задовільно)	D	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень з допомогою науково-педагогічного працівника може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих, володіє не менш ніж 65% знань з теми як під

2 (незадовільно)		час опитування, та усіх видів контролю.
	E	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні. володіє не менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	FX	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину матеріалу, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	F	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

Конвертація поточної оцінки, виставленої за традиційною 4-бальною шкалою, в багатобальну на кожному занятті не проводиться.

Конвертація оцінки за традиційною 4-бальною шкалою у багатобальну (максимум 120 балів) – конвертація сумарної оцінки поточної успішності за модуль – проводиться лише після поточного заняття, що передуює підсумковому модульному контролю. Конвертація проводиться за наступним алгоритмом:

– підраховується середня оцінка здобувача освіти за традиційною 4-бальною шкалою, отримана протягом поточних занять, що належать до даного модуля (з точністю до сотих бала);

– для одержання конвертованої багатобальної сумарної оцінки поточної успішності за модуль середню оцінку отриману за традиційною 4-бальною шкалою треба помножити на коефіцієнт 24. Винятком є випадок, коли середня за традиційною 4-бальною шкалою оцінка складає 2 бала. У цьому разі здобувач освіти отримує 0 балів за багатобальною шкалою;

– середній бал поточної успішності розраховується на загальну кількість занять у модулі, а не на фактично відвідану здобувачем освіти.

Уніфікована таблиця відповідності балів за поточну успішність балам за ПМК, екзамен та традиційній чотирьохбальній оцінці

Категорія експертів					
Середній бал за поточну успішність (А)	Бали за поточну успішність з модуля (А*24)	Бали за ПМК з модуля (А*16)	Бали за модуль та/або екзамен (А*24 + А*16)	Категорія ЕКТС	За 4-бальною шкалою
1	2	3	4	5	6
2	48	32	80	F FX	2 незадовільно
2,1	50	34	84		
2,15	52	34	86		
2,2	53	35	88		
2,25	54	36	90		
2,3	55	37	92		
2,35	56	38	94		
2,4	58	38	96		
2,45	59	39	98		
2,5	60	40	100		
2,55	61	41	102		
2,6	62	42	104		
2,65	64	42	106		
2,7	65	43	108		
2,75	66	44	110		
2,8	67	45	112		
2,85	68	46	114		
2,9	70	46	116		
2,95	71	47	118		
3	72	50	122		
3,05	73	50	123		
3,1	74	50	124		
3,15	76	50	126		
3,2	77	51	128		
3,25	78	52	130	D	
3,3	79	53	132		

3,35	80	54	134		
3,4	82	54	136		
3,45	83	55	138		
3,5	84	56	140	C	4 добре
3,55	85	57	142		
3,6	86	58	144		
3,65	88	58	146		
3,7	89	59	148		
3,75	90	60	150	C	4 добре
3,8	91	61	152		
3,85	92	62	154		
3,9	94	62	156		
3,95	95	63	158		
4	96	64	160	B	
4,05	97	65	162		
4,1	98	66	164		
4,15	100	66	166		
4,2	101	67	168		
4,25	102	68	170		
4,3	103	69	172		
4,35	104	70	174		
4,4	106	70	176		
4,45	107	71	178		
4,5	108	72	180		
4,55	109	73	182		
4,6	110	74	184		
4,65	112	74	186		
4,7	113	75	188		
4,75	114	76	190		
4,8	115	77	192		
4,85	116	78	194		
4,9	118	78	196		
4,95	119	79	198		
5	120	80	200		

Мінімальна конвертована сума балів поточної успішності для всіх модулів усіх дисциплін усіх кафедр є єдиною і **складає 72 балів**. Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність здобувачів освіти – **120**.

Підсумковий модульний контроль здійснюється по завершенню вивчення програмного матеріалу модуля і проводиться на останньому занятті модуля. *Підсумкова оцінка з дисциплін виставляється на підставі суми поточної успішності здобувача вищої освіти та оцінки, отриманої за ПМК.*

Обсяг матеріалу і критерії оцінювання підсумкового модульного контролю, визначені кафедрою, повідомляються здобувача освіти до початку навчання. Стандартизовані методи контролю оцінюють теоретичну та практичну підготовку здобувача освіти згідно з вимогами робочої програми. Використання тестів формату інтегрованого ліцензійного іспиту «Крок» під час підсумкового модульного контролю є обов'язковим.

Методи підсумкового контролю:

- теоретичних знань - тестування, відповіді на запитання білетів;
- практичних навичок і вмінь – індивідуальний контроль практичних дій.

До підсумкового контролю допускаються здобувачі освіти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою та при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну (72 бали). Здобувача освіти, які під час навчання з конкретної навчальної дисципліни, форма контролю яких є підсумковий модульний контроль мають середній бал успішності від 4,5 до 5,0 звільняються від складання ПМК і автоматично (за згодою) отримують підсумкову оцінку відповідно до таблиці.

Критерії відповідності середнього балу поточної успішності результатам складання ПМК

Середній бал поточної успішності	Відповідність балам за ПМК	Традиційна оцінка
4,5	69	4
4,6	70	

4,7	71	5
4,8	73	
4,9	77	
5,0	80	

Форма проведення підсумкового модульного контролю є стандартизованою і включає контроль теоретичної і практичної підготовки: контроль теоретичних знань – шляхом відповіді на запитання білетів (усне опитування) та тестування (письмове опитування); контроль практичних навичок і вмінь відбувається шляхом індивідуального контролю практичних дій.

Максимальна кількість балів, що присвоюється здобувачу освіти при засвоєнні модулю (залікового кредиту ЄКТС) – 200, в тому числі, за поточну навчальну діяльність - 120 балів (60%) (мінімальна – 72 балів), за результатами ПМК – 80 балів (40%).

Максимальна кількість балів підсумкового контролю дорівнює 80, мінімальна – 50 балів (підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо здобувач освіти набрав не менше 50 балів з 80).

Модуль зараховується здобувачу освіти, якщо він набрав не менше 122 балів (72 за поточну діяльність + 50 балів за підсумковий модульний контроль).

Результат підсумкового модульного контролю оцінюється у балах (традиційна 4-бальна оцінка не виставляється). Максимальна кількість балів підсумкового модульного контролю складає 80 балів. Мінімальна кількість балів підсумкового модульного контролю, за якої контроль вважається складеним, є 50 балів.

Критерії оцінювання ПМК визначаються кафедрою та доводяться до відома здобувачів освіти на початку вивчення дисципліни.

1. Розв'язання **3 ситуаційних задач** з двома питаннями в кожній задачі протягом 12 хвилин. За правильну відповідь на питання ситуаційної задачі здобувач освіти отримує 10 балів, тобто максимум за правильні відповіді на всі питання ситуаційних задач здобувач освіти отримує 30 балів.

2. Проведення **тестового контролю**: виконання 7 тестових завдань вибіркового типу з однією правильною відповіддю протягом 10 хв. За кожне правильно виконане тестове завдання здобувач освіти отримує 2 бали; максимум за всі тестові завдання – 14 балів.

3. Відповідь **на три питання** для з переліку питань для підготовки до ПМК (на одного здобувача освіти по 2 хв.) За правильну відповідь на одне питання здобувач освіти отримує 12 балів, максимум за 3 питання – 36 балів.

Завдання для ПМК стандартизовані й спрямовані на контроль досягнення кінцевих цілей здобувачем освіти під час вивчення модуля. Перевірка виконання завдань здійснюється викладачем під час ПМК по мірі їх виконання.

Оцінка з дисципліни.

Оцінка з дисципліни виставляється кафедрою за традиційною (національною) 4-бальною шкалою на основі кількості балів за модуль, що передбачений програмою дисципліни.

Шкала переведення середньої кількості балів за всі модулі, що передбачені програмою з дисципліни, у традиційну оцінку за 4-бальною шкалою дисциплін є єдиною.

Таблиця. Переведення середньої кількості балів за всі модулі, що передбачені програмою з дисципліни, у традиційну оцінку за 4-бальною шкалою

Середня кількість балів за всі модулі, що передбачені програмою дисципліни	Традиційна оцінка за 4-бальною шкалою
122 – 139,99	3
140 – 179,99	4
180 – 200	5

Оцінка з дисципліни не виводиться (не конвертується) з оцінки ECTS.

До середньої кількості балів з дисципліни можуть додаватися заохочувальні бали:

- робота у СНТ кафедр -3-12 балів;
- участь у науковій роботі кафедр - 5-12 балів;
- співавторство у патенті, науковій статті, тезах - 6-20 балів;
- участь у роботі організаційного комітету при проведенні наукових форумів - 2-20 балів;
- участь у олімпіадах - 2-20 балів;
- активна участь у громадському житті кафедри, факультету, академії - 2-20 балів.

Заохочувальні бали нараховуються після вивчення дисципліни за поданням кафедри, або декана факультету та підлягають обов'язковому затвердженню відповідною вченою радою факультету. Сума балів з дисципліни та заохочувальних балів не повинна перевищувати 200 балів.

Методичне забезпечення

1. Методичні розробки та мультимедійна презентація лекцій.
2. Методичні вказівки для самостійної роботи здобувачів вищої освіти під час підготовки до практичного заняття та на занятті.
3. Методичні вказівки для самостійної роботи здобувачів вищої освіти над вивченням тем, винесених на самостійне опрацювання.

4. Наочні засоби (навчальні відеофільми, навчальний набір рентгенограм та комп'ютерних томограм згідно тематичних планів).

5. Списки навчальної літератури, що використовуються при вивченні дисципліни

Рекомендована література

Базова

1. Урологія: нац. підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації / С. П. Пасечніков [та ін.]; за ред.: С. П. Пасечнікова. - 3-тє вид., випр. і допов. - Вінниця : Нова книга, 2019.

Допоміжна

1. Бачурін Г. В. Інструментальні та ендоскопічні методи в урології: навч.- метод. посібник для самостійної роботи студентів IV курсу мед. ф-тів з спеціальністю: 7.12010001 «Лікувальна справа», 7.12010001 «Педіатрія» / Г. В. Бачурін, І.М. Довбиш – Запоріжжя: ЗДМУ, 2019. – 76 с.

2. Бачурін Г. В. Урологія. Методичний посібник для викладачів, які проводять практичні заняття зі студентами IV курсу медичних факультетів спеціальностей «Медицина» та «Педіатрія» / Г. В. Бачурін. – Запоріжжя : [ЗДМУ], 2021.

3. Невідкладна урологія в практиці лікарів хірургічного профілю / За ред. В.І. Горового, В.О. Шапринського, Г.В. Чайки, І.В. Барало, О.М. Капшука. – Вінниця: “Твори”, 2018.

4. Нетримання сечі у жінок: навчальний посібник / За ред. В.І. Горового, О.І. Яцини. - Вінниця: ТОВ “Твори”, 2020.

5. Урологія: Збірник тестових завдань (навчальний посібник) для студентів вищих медичних учбових закладів III-IV рівня акредитації / Л.П. Саричев, С.М. Супруненко, С.А. Сухомлин. – Полтава, 2019.

6. Урологія: Збірник тестових завдань (навчальний посібник) для студентів вищих медичних учбових закладів III-IV рівня акредитації / Л.П. Саричев, С.М. Супруненко, С.А. Сухомлин. – Полтава, 2021.

Інформаційні ресурси

<http://moz.gov.ua/> - Офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я

<https://urology.umsa.edu.ua/resources/urologiya-urology-distancyne-navchannya-meterialno-metodichne-zabezpechennya-distanse-education-on-urology> – Матеріали для завантаження / Сайт ПДМУ, Кафедра урології з судовою медициною;

<http://www.inurol.kiev.ua/> – ДУ «Інститут урології» НАМН України;

<http://ukraine.uroweb.ru/> – Український інформаційний портал урологів

https://resource.odmu.edu.ua/chair/download/128213/oGQIaNdD1XluxOnEjIwFA/Pasechnikov%20%E2%80%94%20Urologia_vidanna_3_2019.pdf

<https://www.dovidnyk.org/dir/29/>

<http://medstandart.net/byspec/38>

<http://medstandart.net/byspec/75/page/1>

<http://medstandart.net/byspec/75/page/2>

<http://medstandart.net/byspec/75/page/3>

<http://medstandart.net/byspec/75/page/4>

https://www.dec.gov.ua/cat_mtd/urologiya/

<https://repo.odmu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/1280/LosevDityacha.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

<https://www.onmedu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/1215/NikolaevaPediatric%20surgery.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Розробники:

Володимир ШЕЙКО, завідувач кафедри хірургії №2 закладу вищої освіти, д.мед.н., професор

Леонід САРИЧЕВ, професор закладу вищої освіти кафедри хірургії №2, д.мед.н., професор

Сергій СУХОМЛИН, доцент закладу вищої освіти кафедри хірургії № 2, к.мед.н., доцент